

թէ Կարօլիկ ու Լոմպարտիայի մէջ է այլ Իտալիոյ այն թշուառ մասին մէջ է որ հռոմէական եկեղեցւոյ հոգեւոր զըւիոյն աշխարհական կառավարութեանը ներքեւ կը դանըվի: Այսօրուան օրս յայտնիէ, որ եթէ երկու օտար տէրութեանց բանակներ հոն ներկայ չգտնըվին ու ժողովրդեան զգացումը չզատին, ու ուստի քահանայապետին իր հոգեւորականութեամբ աղջած ակնածութիւնն ու յարջը կարող չէ վայրիեան մը արգիլելու իր դողդոջուն աթոռին կործանումը: Յատուկ զիտաւորութեամբ կը լիշեմ այս երկու մեծ տէրութիւնները (Գաղղիա ու Աւարիա), վասն զի ասանց իրարու հետունեցած նախանձութիւնն է որ վտանգին բռնն հնոցը կարծարծէ: Վասն զի տառնը եւրոպայի երկու հռոմէական մեծ աղջերն են, եւ կրնան երկուքն ալ այնպիսի իշխանութեամբ ու ազգեցութեամբ մը խօսիլ որ ուրիշ որ եւ իցէ տէրութիւնն մը չկրնար ընել: ուստի Գաղղիոյ ու Աւարիոյ միարանութիւնն ու համաձայնութիւնը աւելի յաջող ազգեցութիւն մը կրնայ ունենալ պապական կառավարութեան վրայ:

“ Բողոքական տէրութեանց համար
տղայական բան մընէ այս մասին խրառ
տալ ուղելը . բայց մենք ապահովութիւն
տուինք իրենց կառավարութեանցը որ եւ-
թե պատրիարքի կառավարութեան օգտա-
կար խրամներ տալու համար իրարու հետ
համաձայնին , մենք ալ մեր ամեն ջանքն
ու բաղշանքը չենք ինայեր այն ամեն բա-
ներու մէջ՝ որոց նպատակը պատղական տէ-
րութեան ներքին կառավարութիւնը լաւ-
ցընել ըլլայ : ”

Գանձուց պաշտօնեայ Պ. Տիգրա-
րայէլի ալ հասարակաց խորհրդարանին
մէջ հետեւեայ խօսքելին բառ :

" Ուեմ կրնար ուրանալ որ քաղաքական վիճակը բոլորովին դէշէ, բայց չեմ կրնար ըսել թէ Խտալիոյ մէջ պատ' բազմն անհրաժեշտիք է: Շշմարիտն առ է որ մէծ նախանձութիւն եւ մէծ անվտանգութիւն մը կայ Գաղղիոյ ու Աւատրիոյ մէջ. եւ թագուհւոյն կառավարութիւնն ալ Խտալիոյ մէջ այս երկու տէրութեանց քաղաքականութեան ընթացքին փրայօք իր ունեցած կարծիքը կատարեալ անկեղծութեամբ անոնց հաղորդեց: Թագուհւոյն կառավարութիւնը դոհ չէ Խտալիոյ մէջ անցած անցքերուն մէկ մասին, բայց չկրնար հաճիլ գաշնալիրութեանց աւրըվելուն: Երկար ժամանակէ՞ի վեր Խտալիոյ մէկ քանի մասերուն անհածոյ վիճակին վրայ կը մտածէր, եւ կը կարծէ որ այս անհածոյ վիճակին պատճառը՝ Միջին Խտալիոյ մէջ գաղղիականու աւատրիական գորաց նատիլը կրնայ համարվել: Թագուհւոյն կառավարութիւնն իր այս կարծիքը իմացուց Գաղղիոյ, Աւատրիոյ, Սարտենիայի եւ Ուուսիոյ կառավարութեանց, եւ միշտ աշխատեցաւ հասատելու թէ Խտալիոյ մէջէն խոռվութեանց ու անհանգըստութեան պատճառներն հեռացընելով, գաշնալիրութեանց վրայ հիմնեալ առհմանադրութիւններուն գործադրութեանը հսկելու է: Գաղղիոյ ու Աւատրիիոյ կառավարութեանց ալ ծանուցադիմուներ խրկեց, հրաւիրելով զերենք ստիպողաբար, որ Խտալիա զէնքով գրաւելու խորհուրդները մէկի ձգեն. ու բարեկամաբար խորհրդակցելով տեսնեն թէ իրենց բուն ազդեցութեամբը չն կրնար Խտալիայի յուզմանքները գաղրեցնելու մարդասիրական ու խաղաղական միջոց մը գանել:

“ Այս դիրքը բռնեցին նաեւ Բրու-
սիոյ ու Ռուսիոյ կառավարութիւնները :
Թագուհուցին կառավարութիւնը նաեւ
իմացուց Պազզեոյ ու Ըստրիոյ կառա-
վարութիւններուն, որ եթէ կը հաճին,
18 Տօնի դաշնադրութիւնները վերաբեր-
նելու համար ջանք մը կրնայ ըլլըֆիլ : Ըս-
տրոգութիւններուն ու ջանքերուն նայե-
լով, ես չեմ կարծեր որ պատերազմը հա-
ւանական ըլլայ հիմու : ”

Ծնդզեոյ պաշտօնեց ըրած այս ամեն
խօսքերուն ինչպէս նաեւ Ա : “ Կարօլէնի
կայսեր առենարանութեամբ մէջ՝ ազա-
հովութիւն մը չտեսմբ վիր Եւ բուզայի խա-
ղազութեան հաստատ մնալուն, ուստի
եւ ապագային անստուգութիւններն ու
պատերազմի կամածները չկըցան փարա-
տել : Այսու ամենայնիւ Ծնդզեոյ կառա-
վարութեան կողմանէ եղած ջանքերն յոյս
կուտան որ պատերազմին առաջ քը կրնայ
առնըլիլ :

Ենդղիական Մուհամետ-Հերուս լրապի-
րը՝ որ կառավարութեան քերանը համար-
ված է, հետեւեալ ու շապութեան ար-

Ժամանի խօսքերը կըէ :
“ Արնանք հաստատ կերպով ըսելթէ
մեր կառավարութեան բռնած ընթաց-
քը՝ քանի մը լուսդիմներու ըսածին բոլո-
րովին հակառակն է : Առաջարութեան
առաջանեայները քաջ գիտեն թէ Խա-
ղայի եւ թերեւս բոլոր Նորուացին ոչ
պատերազմ ռավառնացող այժմեան նեղ
պարագաներուն մէջ Անգղիոյ ինչ ըն-
դունակ է առ առ առ առ առ առ առ առ առ

թացք բռնել կը վայլէ : Ասդզից պարաւաւորութիւնն է իր բոլոր դաշնակիցներուն ցուցընել այն վտանգները որ կրնան ծագիլ թագաւորաց աթոռներուն եւ իրենց ժողովրդոց շահուցը համար, թէ որ դաշնալրութիւնները բռնաբար աւըրքելով՝ սպատերագմին զարհութելի տղեաներուն գուռ բացվի : Մեր կառավարութիւնը մի եւ նոյն անկողմնակը բարեկամութեան եւ քրիստոնէական զբացման հոգւով այս ընթացքը բռնած է իր խրաններուն մեջ որ տուաւ այն ամեն տերութեանց՝ որոց թշնամական զբացումները փախ կը սպատճառեն Եւրոպայի ժողովրդոց : Պիտեններ անմենքու ալ որ

իւ սուրբ էլքու վաղաց անգամ աւազ կատարել իւ սուրբ էլքու հայութիւնը անհաջող են զրդուեալ ու զայրացեալ մաքերու բայց չենք յուստհամ աիր՝ մասածելով որ իսոհեմութեան լեզուն պարիկիշտ քողաքավարութեամբ եւ միանդամայն ազգուութեամբ բարբառելով կրնայ վոմթորիկը հեռացընել, ուրուն հետեւանքները ոչ ոք կրնայ գուշակել, եւ հաւանական է որ անոր վախճանք այսօրուան օրս կենդանի եղող մարդոց մէկն ալ չկրնար տեսնել: Ընդզեռ այժմիան կառատվարութիւնը առանց ըսպառնալիք ընելու ու եւ իցեւ տէրութեան մը, եւ առանց տէրութիւնները մէկ մէկուղէմ միարաննեցընելու, բացարձակապէս կը մերժէ այնպիսի գործերնու խօսքերը՝ որ կրնան ազգային նախանձութեան ըզդացումներ զրդռել: Խոտիւոյ մէջ այսօրուան օրս պատերազմը բացի նէ եւրոպական պատերազմի կը փոխի, եւ թէ որ եւրոպական պատերազմը մը ծագի, որ մարզը կրնայ համարձակիլ ըսելու թէ Ընդզես ալ չհարկագրիր կռիւին մասնակիութեալու:

Ես խօսքերէն յայտնի կը տեսնըմի
թէ որչափ որ խաղաղութեան հաստատ
մնալը գժուար կերեւի, պատերազմ բաց-
վիլն աւելի գժուար է՝ իր ամենածանր ու
զարհուրելի հնաեւանքներուն պատճա-
ռաւ :

Թառւրինէն Պէլձիքայի Ենոտէնանոտան
Ծագրին զբված նամակ մը հետեւեալ լու-
րերը կու տայ :

“Անգղիսյ կառավարութեան ծանուցակիրը՝ որուն վրայ քանի մը օրէ ՚ի վել խօսք կրլայ, “Ասքոլէսն իշխանին հոս հասած օրը եւ դրեթէ նոյն ժամուն անալ հասաւ : ”

“Յիշեալ ծանուցագիրը թէպէտ վեր ջնն աստիճանն քաղաքավարը ու վայելուչ կերպով գրված է, այսու ամենայնիւ Ապահնիայի պատերազմական դիլքին եւ Աւտորիոյ դէմթշնամութիւն ընելու պարագային մէջ Անգլիոյ ակամայ բանելիք ընթացքին վրայօք խիստ աղդու կերպով կր խօսի :

“Ավանամ ձեզի ծանուցանել թէ Քա
փուր կուսը երկրիս պատուոյն համաձայն
պատասխան մը զրեց յիշեալ ծանուցադ-
րին : Պատերազմ զբգուելու գաղափարը
մերժելով՝ ազգու կերպով պաշտպանեց
ան սիստեմներու որոնք արգելն Փարփ

մյուս սկզբունքները պրակտիկա վայրէց
դեսպանաժողովին մէջ պաշտպաներ էր
եւ աւելցուց թէ նախարարն ու իր պաշտօն
եացները եռ լինաւելի զանին թարաւելոյ աղքանին է
բառունիւն պաշտպանելու : Աւելորդ զըլւար յի
շհւ թէ Ասրուեն իշխանին հոս գտնը
վիւր Քավուր կոմախն գրչին աւելի զօրու-
թիւն տուաւ :

“ Ինչ եւ իցէ, այս պատասխանը եւ
Սորտենիայի տէրութեան անդադար լ
րած զինուորական պատրաստութիւները
յոյս չեն տար որ Խատավից խնդիրը խաղա
ղութեամբ կարենայ լուծվիլ քիչ ժամա
նակի մէջ : ”

Անդղիոյ լրագիրներուն խօսքիննայելով, Աւատրիոյ կատավարութեան ըրած փոխաւութիւնը հաճութիւն չէ գտել։ Լոնտրայի մէջ, եւ որչափ որ Ուօթշելով գլուխ եղած է այս գործին, այսու ամենայնիւ ստակ տուողները քիչ են։ Ո՞ինչեւ անդամ՝ ըսողներ կան թէ այս փոխաւութիւնը չպիտի յաջողե, վասն զի անդղիացիք կը փախնան որ այս ստակը պատերազմ բաւ, վելու քաջալերութիւն մը կըլլայ, եւ

չնա ուզնը որ ԴԵՆՔ սատակալարաց ըլլա
սպատերազմի :

Առատերուն խորհրդականնեն մէջ
Դանութեան իշխանութեանց ինքիպիրն ալ
մէջ ձգվելով, Տարցըլեցաւ կտուավարու-
թեան պաշտօնեայներուն թէ մի եւ նոյն
անձը կընա՞ր երկու իշխանութեանց ալ
Օսրոտար ընարը կիլ: Աբոտքին գործոց
պաշտօնեալ լորտ Վալմէզպրի պատաս

ի անուշաւան մասնաւութեան իշխանութեանց վերաբերեալ գաշնագրութեան մէկ քանի կետերը քննելու եւ մեկնելու համար Փարիզի գեսպանաժողովը որէն գումարվելու վրայ ըլլալով, կառավարութիւնը պատշաճ չդատիր կանխառ դատողաւթիւն ընելայս խնդրոյն վրայ որ գեսպանաժողովին որոշմանը պահպաժ է

Հնդկաստանէն եկած լուրերը յունվար 10 կը հասնին եւ յաջող լուրեր կուտանանդ գիւղիացւոց համար :

Լուրտ Բլայտ սպարապետը Պալային չի մէջ Ուստի թագուհւոյն ետեւէ հանելով, զանիկա պաշարերէ իր զօր

Դաստիարակության պահպան պաշտության մեջ մաս կը եմ գրել քերովք, եւ վերջապէս ժամանակին պարագաներու տառարկության մեջ անձնատուր ըլլալու :

պետք՝ որ Ուահի թագուհին զօրքելէ
30 մրան հեռու կապասեր, Ուահի հարա-
ւային կողմը անմատչելի բերդ մը փախել
ապաստանելէ :

Թանգիրա թարգի անուն ապօտամ-
բագեան ալ՝ որ երկար ժամանակ անդ-
զիական զօրաց ձեռքէն կցցեր էր փախչել,
Օերբուրի մէջ սաստիկ ջարդ մը կերերէ
Պէնսըն գնդապեաէն, եւ քանի մը օր
եաքն ալ Աօմէքընէ գնդապետին պատա-
հելով՝ սաստիկ ջարդ մը նալ անկէ կե-
րերէ եւ իր զօրքերցցի ու ցան եղեր են:

ԵՐԵՎԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ չորեցաբթի օրը կ ոնաբա-
յէն հետազով լուր եկաւ մայրաքա-
ղաքս թէ կ . Պօլսոյ մէջ պենքա մը հաս-
տատելու վրայօք եղած բանակցութիւն-
ները լմացե՞ պայմանագրութիւններն ըն-
դունվեր են . հետեւաբար պանքայի ըն-
կերութիւնը երաշխաւորութեան համար
կանէաւ վճարելիք գումարը համրե՞ կայ-
սերական հրավարակն ստացերէ : Ըիշ-
եալ ընկերութիւնը վեց աշխա պայմանա-
ժամ ունի պանքան հաստատելու կարդի
գնելու եւ բանալու թէ որ պատերազմ
չըացվի . իսկ թէ որ բացվելու ըլլայ , հաշ-
տութիւն ըլլալէն վեց ամիս ետքի պիտի
մնայ եղեր պայմանաժամը :

Անչպէս որ արգիշն ծանուցեր ենք,
Դանուբեան իշխանութեանց գօրծերուն
կարգադրութեանը Համար Փարիզ դու-
մարվելիք գեասպանաժողովին մէջ Բ. Դը-
րան երեսխոխան անուանած է Առաջին

Կայսերական գենուզան ի բազերիւս պէջը :
Կայսերական կառավարութիւնը՝ այս գործին վրայօք Հրահանգներ (թալիմաթ) խրկեց Անգեղքիւս պէջին շարտեթ օրը ելած աւատրիական Լոյտի շոգենաւով :

Ալիլլատէն եկած հեռազբական լուր
մը կը ծանուցանէ թէ Ալիլոշ պէյին ա-
ռաջին գործերէն մէկը եղեր է Աքռուրչինա
ըսված ընդհանուր ժողովը լու ծել, որն ոլ
անօդուտ եղած է նոր կառավարութեան
Հաստատվելովք :

Պէլը ատէն Մարսիլիայի Բուռնե լո-
բազրին խրկը ված հեռագրական լուր մը
կը ծանուցանե թէ Միլոշ պէյն իր իշ-
խանութիւնը ժառանդական հրատարա-
կեր է :

Ապաւակարութեան պաշտօններու մէջ
մտնել ուղղող անձանց համար Հասարա-
կաց կրթութեան պաշտօնարանին մէջ
սահմանված ու սմանց դասերն սկսան եւ
ամեն օր պիտի շարտունակեն : Ուսմանց
նիւթերն են՝ առեւտրական օրէսոգիտու-
թիւն, քաղաքական տնտեսութիւն, իրաւ-
ունք ազգաց, վարչութիւն եւ այլն : Կայ-
սերական հրամանագիր մը կը վճռէ որ այ-
սու հետեւ մէկը ըպիտի կը նայ տէրութեան
պաշտօն ձեռք բերել մինչեւ որ այս ուսա-
մունքները սովորած ըըլլայ եւ ձեռքը վկա-
յական ըստնենաւ :

Н.О.И.З.Т.

Օգոստավառ եւ բարեգութ Ինք-
նակալը Հայոց ազգիւ վրայ ունեցած հայ-
րախնամ սիրոյն նոր տպացոյ մ'ալ տա-
լու բարեհանդացաւ անցեալ շարթու՝ ա-
մենաբարձր պատիւ մը ընելով վեհափայլ

